

THỰC HIỆN CHẾ ĐỘ MỘT NGƯỜI CHỈ HUY GẮN VỚI CHẾ ĐỘ CHÍNH ỦY, CHÍNH TRỊ VIÊN TRONG QUÂN ĐỘI

Thượng tướng Lê Văn Dũng
Bí thư TƯ Đảng, Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị

Trong suốt hơn 60 năm lãnh đạo Quân đội, Đảng ta luôn luôn kiên định nguyên tắc “Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt đối với Quân đội nhân dân”, thường xuyên chú trọng xây dựng, củng cố hệ thống tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy, cơ quan chính trị, cán bộ chính trị. Kinh nghiệm lãnh đạo và thực tiễn xây dựng Quân đội đã khẳng định vai trò, vị trí công tác đảng, công tác chính trị, chế độ chính ủy, chính trị viên có tác động trực tiếp và mạnh mẽ đến hiệu lực lãnh đạo của Đảng, đến chất lượng chính trị và sức chiến đấu của Quân đội. Trong thư gửi Hội nghị chính trị viên toàn quốc tháng 3-1948, Bác Hồ viết: “Tư cách của chính trị viên có ảnh hưởng rất quan trọng đến bộ đội. Người chính trị tốt thì bộ đội ấy tốt. Người chính trị viên không làm tròn nhiệm vụ thì bộ đội ấy không tốt”...

Trong tình hình mới, Quân đội ta xây dựng theo hướng cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại càng đòi hỏi phải tăng cường công tác đảng, công tác chính trị. Trang bị vũ khí, phương tiện càng hiện đại, thử thách của chiến tranh càng ác liệt, càng đòi hỏi cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội phải có trình độ giác ngộ về chính trị, có phẩm chất, tinh thần và ý thức tổ chức kỷ luật cao. Yêu cầu tăng cường công tác đảng, công tác chính trị ngày càng cấp bách khi các thế lực thù địch đang ráo riết thực hiện chiến lược “Diễn biến hoà bình”, bạo loạn lật đổ nhằm phá hoại độc lập dân tộc và CNXH, tập trung xóa bỏ nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng; mưu toan “phi chính trị hóa” Quân đội, vô hiệu hóa các tổ chức đảng trong Quân đội, nhằm từng bước xóa bỏ sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội. Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đòi hỏi Quân đội ta tiếp tục thực hiện toàn diện các chức năng là đội quân chiến đấu, đội quân lao động sản xuất, góp phần tích cực vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, phòng chống và khắc phục hậu quả thiên tai, tham gia xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở, nhất là ở các địa bàn biên giới, biển đảo, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc, có đạo... Tình hình trên đặt ra yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân vững mạnh về chính trị, tập trung sự lãnh đạo trực tiếp, tuyệt đối về mọi mặt của Đảng, bảo đảm cho Quân đội thực sự là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu trung thành của Đảng, của Tổ quốc, của Nhà nước XHCN và của nhân dân, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao trong mọi tình huống. Vì vậy, Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương (khóa IX) xác định “phải tiếp tục hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp quốc phòng, an ninh và lực lượng vũ trang nhân dân ở các cấp, các ngành”. Thực hiện chủ trương đó, ngày 20-7-2005 Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết 51-NQ/TW về việc tiếp tục hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng, thực hiện chế độ một người chỉ huy gắn với thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Đây là chủ trương lớn có ý nghĩa chiến lược trong sự nghiệp

xây dựng Quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta.

Nội dung thực hiện chế độ một người chỉ huy gắn với thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên trong Quân đội được Nghị quyết Bộ Chính trị xác định: Người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên được Đảng, Nhà nước và Quân đội giao cho những quyền hạn trong phạm vi chức trách và chịu trách nhiệm trước pháp luật, cấp ủy, người chỉ huy, cơ quan chính trị, chính ủy, chính trị viên cấp trên và cấp ủy cấp mình về toàn bộ các hoạt động của đơn vị theo phạm vi chức trách, nhiệm vụ. Người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên phải phục tùng sự lãnh đạo của cấp ủy cùng cấp. Theo chức trách, chính ủy, chính trị viên là người chủ trì về chính trị, chịu trách nhiệm trước cấp ủy, chính ủy, chính trị viên cấp trên và cấp ủy cấp mình về toàn bộ các hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, đồng thời phải hướng toàn bộ hoạt động của mình vào việc tổ chức thực hiện sự lãnh đạo của Đảng đối với Quân đội, xây dựng Quân đội về chính trị, tăng cường kỷ luật, củng cố đoàn kết nội bộ, đoàn kết Quân - Dân, nâng cao trình độ và khả năng sẵn sàng chiến đấu của bộ đội, chăm lo xây dựng các tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy và các tổ chức quần chúng vững mạnh. Người chỉ huy có trách nhiệm chấp hành và tổ chức thực hiện nghiêm túc chỉ thị, mệnh lệnh của cấp trên và nghị quyết của cấp ủy cấp mình về toàn bộ hoạt động quân sự của đơn vị. Trong quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ, người chỉ huy phải kịp thời báo cáo với cấp ủy cấp mình về nhiệm vụ được cấp trên giao, đề xuất chủ trương, biện pháp lãnh đạo để cấp ủy thảo luận quyết định. Khi có tình huống khẩn trương, người chỉ huy phải chủ động quyết đoán, xử lý kịp thời để hoàn thành nhiệm vụ, sau đó phải kịp thời báo cáo và chịu trách nhiệm trước cấp ủy, người chỉ huy cấp trên và cấp ủy cấp mình về quyết định của mình.

Chính ủy, chính trị viên và người chỉ huy phải thường xuyên chủ động quan hệ chặt chẽ với nhau, trên tinh thần đoàn kết thống nhất, tin cậy, tôn trọng, giúp đỡ lẫn nhau trong thực hiện nhiệm vụ; cùng chăm lo xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, đơn vị vững mạnh toàn diện; phải kịp thời thông báo và trao đổi cho nhau biết các nghị quyết, chỉ thị và mệnh lệnh của cấp trên, thống nhất đánh giá tình hình, đề xuất chủ trương và biện pháp lãnh đạo; xây dựng kế hoạch, phân công tổ chức thực hiện nghị quyết và kiểm tra việc thực hiện của các tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị.

Nghị quyết cũng quy định rõ quyền lãnh đạo thuộc về tập thể cấp ủy; quyền chỉ huy, chịu trách nhiệm trước cấp trên và cấp ủy cấp mình về công tác quân sự là thuộc người chỉ huy. Chủ trì về chính trị và chịu trách nhiệm trước cấp trên, cấp ủy cấp mình về công tác đảng, công tác chính trị là thuộc chính ủy, chính trị viên. Quan hệ giữa chính ủy, chính trị viên với người chỉ huy là quan hệ phối hợp công tác.

Để quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm túc Nghị quyết 51-NQ/TW của Bộ Chính trị, cấp ủy, chỉ huy các cấp trong toàn quân phải nắm vững và thực hiện tốt những vấn đề cơ bản sau:

Một là, tổ chức đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong Đảng bộ và toàn quân để học tập, quán triệt nắm vững ý nghĩa, nội dung và những nguyên tắc cơ bản trong Nghị quyết 51-NQ/TW của Bộ Chính trị, Nghị quyết của Đảng ủy Quân sự Trung ương, hướng dẫn thực hiện của các cơ quan Bộ Quốc phòng nhằm tạo sự thống

nhất cao về nhận thức và hành động, nhất là trong đội ngũ cán bộ chủ trì ở các cấp với chủ trương của Bộ Chính trị về việc tiếp tục hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng, thực hiện chế độ một người chỉ huy gắn với thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên trong Quân đội. Trên cơ sở đó đề cao trách nhiệm chính trị của toàn đảng bộ, của cấp ủy, chỉ huy và cơ quan các cấp trong tổ chức thực hiện.

Hai là, các cấp ủy phải có kế hoạch toàn diện về tư tưởng, tổ chức và chính sách để thực hiện Nghị quyết của Bộ Chính trị, với phương châm “Tích cực, chủ động, đồng bộ và vững chắc, có quy trình và bước đi phù hợp”. Chỉ đạo chặt chẽ, đúng quy trình và có chất lượng việc bổ nhiệm, sắp xếp chính ủy, chính trị viên theo phân cấp ở các đơn vị thuộc quyền. Cụ thể hóa nội dung của Nghị quyết vào các quy định, quy chế làm việc của cấp ủy, chỉ huy các cấp, điều lệnh, điều lệ của Quân đội và chức trách, nhiệm vụ của người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên để thực hiện thống nhất trong toàn quân. Tránh mọi biểu hiện nóng vội, chủ quan, đơn giản hóa, phiến diện một chiều, làm hạn chế chất lượng, hiệu quả công tác đảng, công tác chính trị, hiệu lực chế độ một người chỉ huy.

Ba là, cán bộ được bổ nhiệm chính ủy, chính trị viên phải là những đồng chí tiêu biểu về phẩm chất chính trị và đạo đức, lối sống; có năng lực công tác đảng, công tác chính trị; có tính đảng, tính nguyên tắc cao, thực sự tiên phong gương mẫu, là hạt nhân đoàn kết trong đảng bộ và đơn vị; có đủ điều kiện và tin nhiệm làm bí thư cấp ủy. Tích cực đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chính trị các cấp đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cả trước mắt và lâu dài. Phấn đấu đến năm 2010 có đội ngũ cán bộ chính trị đủ về số lượng, chất lượng cao.

Bốn là, việc bố trí chức danh chính ủy, chính trị viên ở các đơn vị tương đương phải căn cứ vào nhiệm vụ, quy mô tổ chức, tính chất nhiệm vụ và có kế thừa kinh nghiệm thực tiễn trong giai đoạn trước đây.

Việc Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 51-NQ/TW về việc tiếp tục hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng, thực hiện chế độ một người chỉ huy gắn với thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên trong Quân đội là thể hiện sự quan tâm lãnh đạo và chăm lo xây dựng Quân đội của Đảng và Nhà nước ta. Quá trình nghiên cứu, quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết diễn ra vào thời điểm toàn Đảng đang tiến hành đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội X của Đảng. Do đó, vấn đề đặt ra cho công tác tổ chức xây dựng đảng trong Đảng bộ Quân đội phải gắn quy trình nhân sự cấp ủy (nhất là bí thư cấp ủy) khóa mới với việc lựa chọn nhân sự chính ủy, chính trị viên, sao cho các đồng chí được lựa chọn đảm nhiệm chức danh chính ủy, chính trị viên phải đủ điều kiện và tin nhiệm để được bầu làm bí thư cấp ủy, đồng thời phải lãnh đạo thực hiện nghiêm túc nguyên tắc Đảng thống nhất lãnh đạo công tác cán bộ và quản lý đội ngũ cán bộ; phát huy được trách nhiệm của các tổ chức trong xây dựng và quản lý đội ngũ cán bộ; kết hợp chặt chẽ quy hoạch cấp ủy với quy hoạch đội ngũ cán bộ chủ trì, xây dựng đội ngũ cán bộ với đội ngũ đảng viên. Làm tốt công tác tư tưởng trong đảng bộ và đơn vị, đấu tranh làm thất bại mọi quan điểm, tư tưởng sai trái, tuyên truyền xuyên tạc của các thế lực thù địch chống phá Đảng, Nhà nước và Quân đội ta khi thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên.

Thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên trong Quân đội là vấn đề hệ trọng nhằm giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội, xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị; là vấn đề có ý nghĩa

chiến lược cơ bản lâu dài, đồng thời mang tính cấp thiết gắn với bản chất truyền thống của Quân đội ta. Vì vậy, tổ chức thực hiện thắng lợi Nghị quyết của Bộ Chính trị là trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy các cấp, của mọi cán bộ, chiến sĩ, đảng viên, đoàn viên trong toàn quân, góp phần xây dựng Quân đội vững mạnh về mọi mặt, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới.